

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Gregorii M. in Ezechielem homiliae - Cod. Aug. perg. 71

Gregor <I., Papst>

[S.l.], [9. Jahrh.]

Homelia X

[urn:nbn:de:bsz:31-63650](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-63650)

IN CLIVIT OMELIA

Sicut dicitur in libro
 regum **DE GIBBA** **A**ncipit autem
 quodam scripta
 sacri eloqui legem
 sententias penetrant, minora
 mandata quibus in firmioribus
 data sunt tumentis sensu di-
 spicere, & ea uelle in alio intel-
 lectu permittare. Qui si recte in-
 coalta intellegerent mandata
 quoque minima dispectum non ha-
 berent; quia diuina precepta
 sic in quibusdam loquitur
 magnis ut tamen in quibusdam
 congruant paruulis qui per
 incrementa intellegentiae
 quasi quibusdam passibus mentis
 crescant atque ad maiora intelle-
 genda perueniant. Unde nunc
 secundum prophetam dicitur fili hominis
 quodcumque in ueneris comedere;
 quicquid enim in sacra scriptu-
 ra inuenitur edendum est quia
 & eius parua simplicem
 componunt uitam & eius magna
 subtilem aedificant intellegen-
 tiam. Sequitur Comede uo-

lumen istud & uadens loque-
 re ad filios israhel; & aperui os
 meum et escauit me uolumine
 illo. Scriptura sacra: cibus noster &
 potus est. Unde etiam per propheta-
 tam alium: dominus minatur; mit-
 tum fame in terra. Non famem
 panis neque sitim aque sed audi-
 endi uerbum domini. Qui ergo sub-
 tracto suo eloquio fame ac siti
 nos dicit atteri quia eius uerba
 cibus noster et potus sint de-
 monstrat. Sed notandum quod
 aliquando cibus aliquando po-
 tus sunt. In rebus ^{enim} obscurioribus
 que intellegi nequeunt nisi ex-
 ponantur scriptura sacra cibus
 est. Quia quicquid exponitur
 ut intellegatur quasi mandatur
 ut glutitur. In rebus uero a-
 pertioribus potus est. Potum
 enim non mandando glutimus.
Apertiora ergo mandata bibimus
 quia actum non exposita intel-
 legere ualeamus. Pro autem quod
 multa ezechiel propheta obscura
 atque perplexa auditurus erat
 nequaquam ei de sacro uolu-

mine dicitur. Bibe sed comede.
Ac si diceretur. Pertracta et intelli-
ge. Idest prius mande & tunc
deglutte. Sed in uerbis sacri elo-
qui iste debet studii nri ordo
seruari. ut hec ideo cognoscamus.
quatenus de iniquitate nra con-
puncti cognoscentes mala que
fecimus uitemus ne alia faciamus.
Et cum iam ex magno usu sacri
marum de peccatorum remis-
sione coeperit esse fiducia. per
uerba diuina intellegimus ad uitam
quoque & alios trahamus. Ad hoc
enim intellegenda sunt. ut et
nobis presentia. & intentione spiri-
tuali alius conferantur. Unde
nunc bene dicitur. Comede uo-
lumen istud. & uadens loquere
ad filios israhel. Ac si de sacro
cibo diceretur. Comede & parce
saturare & eructa accipe & spar-
ge. confortare & labora. Et no-
tandum quod propheta subiungit
dicens. Et aperui os meum & ci-
bavit me uolumine illo. Os in
corde esse alius propheta testatur
dicens. Labia dolosa in corde &

corde locuti sunt mala. Os ergo ape-
rimus quando sensum ad intellegen-
tiam sacri uerbi preparamus. Itaque
aduocem domini propheta os aperit. quia
ad spiramentum dominici precepti
cordis nri desideria inhiuitur. ut
de cibo uitae aliquid sumant. Sed
tamen hoc ipsum sumere nostrarum
uirum non est. nisi ipse cibauerit.
qui ut comedatur iussit. Ille etenim
cibatur. qui per se edere non po-
test. Et quia ad capienda uerba
caelestia idonea nra infirmitas non
est. ipse nos cibatur. qui nobis in tem-
pore mensuram tritici temperat.
Quatenus in sacro uerbo dum ho-
die intellegimus. quod aeterno die
nesciebamus. cras quoque comprehen-
dimus. quod hodie nescimus. per
diuine dispensationis gratiam.
cottidiano alimento nutrimur.
Omnis enim deus quasi totiens ad os
cordis nri manum porrigit.
quotiens nobis intellectum ape-
rit. & cibum sacri eloqui in nris
sensibus mittit. cibatur ergo nos
uolumine cum sensum nobis scri-
pturae suae dispensando aperit.

& eius dulcedine. nra cogitatio
 nes replet. Unde & subditur.
 Et dixit ad me; fili hominis uen
 ter tuus comedit. & uiscera tua
 replebuntur uolumine isto. quod
 ego do tibi. In translatione ueteri
 non habetur. Venter tuus come
 dit. sed os tuum comedit. & uiscer
 a tua replebuntur. Os enim no
 strum comedit. cum uerbum di le
 gimus. Uiscera uero nra comple
 buntur. Cum intellegimus atq.
 seruamus ea in quibus legendo
 laboramus. In posteriori aute
 translatione. quam ex ueritate
 credimus scriptum est. Venter
 tuus comedit. & uiscera tua re
 plebuntur. In sacro uero eloquio
 nonnumquam uenter p mente
 poni consuevit; Unde et per iere
 miam dicitur. Ventrem meum
 doleo; quod quia de spiritali &
 non corporeo uentre dixerat.
 Adiunxit. Sensus cordis mei con
 turbati sunt. Neq. enim ad salute
 populi ptinebat. s; ppheta uen
 trem corporeum se dolere pdica
 ret. Sed uentrem doluit. qui men

tis afflictionem sensit. Sed cur
 exemplum pphetae pferimus.
 cum testimonium dñi apertius
 habeamus. Et necesse est. ut cum
 per semet ipsam ueritas loquitur.
 ppheta taceat. quia lucerna cla
 ritatem non habet in sole. At
 enim; qui credit in me sicut dicit
 scriptura. flumina de uentre eius
 fluent. aque uiue. Quia eni de
 mente fidelium. scie pdicationis
 defluunt. quasi de uentre creden
 tium. aque uiue. flumina decur
 runt. Ventris aute uiscera quid
 sunt aliud. nisi mentis interna.
 id est recta intentio sem deside
 rium. humilis ad dñm pia ad pxi
 mum uoluntas. Unde recte
 nunc dicitur. Venter tuus co
 medit. & uiscera tua replebunt.
 quia cum mens nra pabulum ue
 ritatis acceperit. Interna nra
 non iam uacua remanent. sed ali
 mento uitae satiantur.

Pensamus emi frs mei. quam sit
 pia ista pmissio qua dicitur;
 Venter tuus comedit. & uiscera
 tua replebuntur uolumine isto

quod ego do tibi. Multi & enim
legunt & ab ipsa lectione ieiun
sunt. multi uocem p̄dicationis
audiunt. sed post uocem uacui
recedunt. Quorum & si uenter
comedit uiscera non reple^{nt}.
quia & si mente intellectum sa
eri uerbi percipiant. obliuiscendo
& non seruando que audierint.
Hæc in cordis uisceribus non repo
nunt. Hinc est enim quod p̄pphe
tam alium quosdam dñs incre
pat dicens. Non te corda uira sup
uas uiras. Seminaſtis multum. &
intulisti paruum. Comediſtis
& non eſtis ſatiati. Bibiſtis & non
eſtis inebriati. Multū cordis ſuo
ſeminat. ſed paruum in ſeſt. qui
de mandatis caeleſtibus uel legen
do. uel etiam audiendo multa
cognoſcit. Sed negligenter ope
rando pauca fructificat. Come
dit & non ſatiatur. qui uerba di
audiens. ſi uera uel gloria ſæculi
concupiſcit. Bene autē non ſatia
ri dicitur. quia aliud mandit.
& aliud eſurit. Bibit & non in
ebriatur. qui ad uocē p̄dica

tionis aurem inclinat. ſed mente
non mutat. Solet enim p̄brietate
bibentium ſenſus mutari. Qui ergo
ad cognoſcendum di uerbu deuo
tus eſt. Sed ea que ſunt huius ſæculi
ad iſci deſiderat. Bibit & d ebri
atus non eſt. Si enim d ebriatus
eēt. mentem p̄culdubio mutal
ſet. ut iam terrena non quæretet.
Iam uana & tranſitoria que ama
uerat non amaret. De electis naq̄
per p̄ſalmiſtam dicitur. Inebria
buntur ab ubertate domus tue.
quia tanto omnip̄s di amore reple
ti ſunt. ut mutata mente ſibi met
ipſis extranei eſſe uideantur. Im
plentes quod ſcriptum eſt. Qui
uult uenire poſt me abneget
ſemetipſum; ſemetipſum abne
gat. qui mutatus ad meliora. &
incipit eſſe qd̄ non erat. & deſi
nit eē qd̄ erat. Sepe autē quosdā
uidemus ad uocem p̄dicationis.
quaſi ex conuerſione conpunctos.
habitu non animu mutalſe.
ita ut religioſam ueſtem ſime
rent. ſed ante acta uita non cal
carent. Iræ ſtimulis immaniter

agitari malitiae dolore in pximi
 lesione seruescere. De ostensis qui
 busdam bonis ante humanos oca
 los superbiunt. Presentis mundi lu
 cra inhiante querere. & de solo ex
 ternus habitu quem sumpserunt
 scitatis fiduciam habere. Quibus
 quid aliud dicendum est. nisi hoc
 quod magister egregius quibus
 dam legis exteriora seruantibus
 loquitur dicens. Quia in xpo iuu
 neq; circum cisio aliquid ualet neq;
 pputium sed noua creatura. Non
 enim magis est meriti siquid foris
 erga nos agatur in corpore. sed ma
 gnopere pensandum est quid aga
 tur in mente. Nam presentem
 mundum dispicere. transitoria
 non amare. mentem medulli
 tus in humilitatem do & pxi
 mo sternere. contra inlatas con
 tumelias patienter seruare. &
 custodia patientia dolorem
 malitiae a corde repellere. ege
 nis pproa tribuere. aliena in mi
 me ambire. amicum do diligere.
 ppter dm & eos qui inimici sunt
 amare. De afflictione pximi

lugere. de morte eius qui inimicus
 est non exultare. Haec est noua
 creatura quam isdem magister
 gentium apud alios quoq; disci
 pulos in gilanti oculo requirit
 dicens. Si qua igitur in xpo noua
 creatura uetera transierunt.
 ecce facta sunt noua. Ad ueterem
 quippe hominem pertinet. pre
 sentem mundum querere. transi
 toria ex concupiscentia amare.
 mentem in superbia erigere. pa
 tientiam non habere. ex dolore
 malitiae de pximi lesione co
 gitare. sua indigentibus non dare
 atq; ad multiplicanda pproa
 aliena querere. Nullum pure
 ppter dm diligere. inimicitias
 inimicus reddere. De afflictione
 pximi gaudere. Cum et haec
 uetusti sunt hominis. que uide
 licet de radice trahimus corrupti
 onis. Sed qui iam ista exuperat.
 & ad precepta dominica men
 tem in benignitate commutat.
 De hoc recte dicitur. uetera tran
 sierunt. Ecce facta sunt noua.
 Tunc ergo in nrif mentibus noua

fiunt cum anobis uetusti hominis
uita transeunt & tunc uita ue
tusti hominis transeunt. quando
sacri uerbi p̄ceptum uenter come
dit & uiscera medullitus replen
tur. Sepe enim quosdam uide
mus tota se mente ad sc̄lectio
nis studium contulisse atq; inter
uerba dominica recognoscens
inquantis deliquerint. semet ipsos
in lacrimis inactare. merore con
tinuo affici in nullis huius man
di prosperitatibus delectari. Ita
uteis uita p̄sens oneri & lux
ipsa fastidio fieret. Vix ad collo
quendum communi admittere.
atq; arigore discipline animū
difficile relaxare. P̄ amore con
ditoris luctu solummodo & si
lentio gaudere. Horum uenter
sacrum uolumen comedit & uisce
ra repleta sunt. quia p̄cepta
uitae que sensus capere potuit.
memoria non amisit. Sed hęc
collectus in dō animus legendo
semp̄ & recolendo seruauit.
Et fit plerumq; uitales quicq; ex
dono celestis gratie. etiam uer

ba doctrine percipiunt. atq; deue
ritatis pabulo quod ipsi intrinsecus
dulciter ruminant. et p̄ uimos sua
uiter pascant. De quorum p̄fecto
ore predicatio. tanto audientibus
dulcis est. quanto eorum actio con
traria suis p̄dicationibus non est.
quia de p̄p̄ta uita sumunt. quod
per linguam p̄ uimos conferunt.
Vnde recte hic quoq; p̄pheta subiun
git. Et comedi illud. Et factum est
in ore sicut mel dulce. Liber qui uisce
ra repleuit. dulcis in ore sicut mel.
factus est. Quia ipsi de omnipotente
dño sciunt suauiter loqui. qui hunc
didicerint. in cordis sui uisceribus
ueteriter amare. In eius quippe ore
scriptura sacra dulcis est. Cuius inte
uiscera mandatis illius replentur.
quia eis suauis est ad loquendam.
cui interius impressa ad inuendum
fuerit. Nam sermo dulcedinem non
habet. quem uita rep̄ba in tra con
scientiam remordit. Vnde necesse
est. ut qui uerbum dī loquitur. prius
studeat qualiter uiuat. ut post ex
uita collēgat. que & qualiter dicit.
Ad predicandum namq; plus conser

entia scilicet amoris aedificat. quam
 exercitatio sermonis. Quia aman-
 do caelestia intra semet ipsum pre-
 dicator legit. quomodo persuadeat.
 ut despici debeant terrena. Qui
 enim vitam suam internus pensat.
 ex exemplo suo foris admonendo.
 alios aedificat. quasi in corde lin-
 guae calamum tingit. in eo quod
 manu uerbi proximi. exterius scribit.
 Unde admirabilis predicator. cum
 multa discipulis exhortando dixit.
 Quia nullam intra semet ipsum de-
 conscientia contrarietatem per-
 tulit securus adiunxit. Si qua
 iustus si qualis disciplinac. haec
 cogitate. que & didicistis & iudi-
 catis in me. hec agite & deus pacis erit
 uobiscum. SEQUITUR.

Et dixit ad me. fili hominis. vade
 ad domum israhel. & loqueris uerba
 mea ad eos. in eo quod dominus pphete
 tae dicit. Loqueris uerba mea ad
 eos. quid aliud quam eius ori fre-
 num moderamini inponit. neq.
 prius intus non audierit. foris di-
 cere presumat. Nam pphete falsi-
 sua & non domini uerba loquebantur.

De quibus scriptum est. Nolite au-
 dire uerba pphetarum. qui pphe-
 tant uobis et deripiunt uos. Nisi
 onem cordis sui locuntur. non de
 ore domini. Et rursum non loquebar
 ad eos. & ipsi ppheta bant. Qua-
 exere quoque colligendum est.
 quia et quis quis expositor. in ex-
 planatione sacri eloqui. infor-
 tasse auditoribus placeat. ali-
 quid mentiando componit. sua
 & non dei uerba loquitur. Si ta-
 men seducendi uel placendi
 studio mentiatur. Nam si mihi
 domineis iustitiam requirit. si ipse
 aliter quam is perque plata sunt
 sensert. etiam si sub intellectu a
 lio aedificatione caritatis requi-
 rit. domini sunt uerba que narrat.
 quia ad hoc solum deus. per totam
 nobis sacram scripturam loquitur.
 ut nos ad suum & proximi amore
 trahat. SEQUITUR.

Non ad populum profundis sermo-
 nis & ignote lingue tu mitteris.
 ad domum israhel. Neque ad populos
 multos. profundis sermo-
 nis. Et ignote

linguae quorum non possis audi
re sermones. & si ad illos mitteris
ipsi audirent te. Domus autem
israhel nolunt audire te. quia
nolunt audire me; in ipso iussio
nis exordio. quia ppheta ad p̄di
candum mittitur. a peste & uo
catio gentium. & israhelitarum
repulsio designatur. Nam cum
dicitur. non ad populos multos
p̄fundi sermonis & ignote lingue
mitteris. quorum non possis audi
re sermones. atq; statim subditur;
Et si ad illos mitteris ipsi audirent
te. a peste declaratur oboedien
tia gentium. que quandoque
predicatorum uocescunt sine
tarditate secuturæ. Et cum
subditur. Domus autem israhel
nolunt audire te. quia nolunt
audire me. iudeæ duritia de
signatur. que uerba predican
tium & cognouit & sequi no
luit. Ignota enim lingua gentium
ad oboediendum moram non
fecit. quamuis extranea abelo
qui legis fuit. Bene
aut dicit. Nolunt

audire te. quia nolunt audire me.
Secundum hoc qd scriptum est.
Qui uos spernit. me spernit. Causa
quoq; cur non audiant subinfertur
cum dicitur. Omnis quippe domus
isrl. attrita fronte est & duro corde.
Cum domus israhel. attrita fronte
esse phibetur. Quid aliud sentien
dum. quid ue cogitandum est. nisi
qd frontem cordis in impudentia
aterrat culpa frequens. ut quo cre
brius comittitur. eo de illa comit
tentis animus minus uere cundet.
Atq; ideo ad tantam cordis duritia.
quandoq; peccator peruenit. ut
iam in correptione sensibilis non
sit. quia qui usu peccandi indu
runt. nullo modo corripientis uer
bum. id est manum palpantis sentit.
Sicut uideæ quoq; crebrius delin
quenti dicitur. Frons mulieris me
retreus facta est tibi. nolisti eru
bescere. uel ceste attrita fons est.
in huius mundi actibus. ad sueta.
quia sicut sunt non nulli qui ceteris
cunctis mundi premiis atq; hono
ribus pponunt. Ita nonnulli ut
in hoc mundo aliquid esse uideant.

terrenis laboribus insudant; Insi-
stant causis permiscetur iuris.
& quamuis se corpore deficere in-
ter labores sentiant. amore tamen
terrenarum rerum delecti delecta-
biliter fatigantur. Quibus per p-
phetam dicitur. Cffraam uitulado
eta diligere tritutam; uitula etenim
in tritura areae adsueta. etiamsi
relaxatur a labore sponte redit.
Sic sic. quibusdam prauis mentib.
nihil est laboriosius. quam si eis pre-
cipitur. ut in huius mundi actib.
non laborent. Nam sepe quidam
repulsi ab actione terrena. depre-
cantur ut redcant. Rogant ut pre-
mantur. graue se incurrisse peri-
culum quietem putant. At trita
ergo fronte sunt. qui non solum
labores non fugiunt. Sed neq.
in postum uideri in laboribus qui
sibi negantur erubescunt.

SEQUITUR. Ecce dedi facie
tuam ualentio rem facieb. eoru.
& frontem tuam durio rem fron-
tibus eorum. Sicut uerecundia
laudabilis est in malo. ita repre-
hensibilis in bono. Erubescere

enim malum sapientiae est. Bonum
uero erubescere fatuitatis. Unde
scriptum est. Est confusio ad du-
ces peccatum. & est confusio ad
duces gl'am; qui enim erubescit
penitendo mala que fecit. ad uite
libertate peruenit; qui uero eru-
bescit bona facere. ab statu recti-
tudinis cadit. atq. ad damnatio-
nem tendit. Sicut per demptore
dicitur. Qui me erubuerit & meos
sermone; hunc filius hominis eru-
bescit. cum uenerit in maiestate
sua. Et sunt quidam qui bona-
tam in mente concipiunt. Sed
nec dum malis aperte contradi-
cunt. Minimum quia boni
sunt in mente. sed auctoritate
non habent in locutione. apti
ad ueritatis defensionem non
sunt. Ille enim esse ueritatis de-
fensor debet. qui qd recte sentit.
loqui nec metuit. nec erubescit.
Unde nunc in magno munere p-
phetiae p mittitur. Ecce dedi fa-
ciem tuam ualentio rem facieb.
eorum. & frontem tua durio rem
frontibus eoru; Quid est autem

peccator nisi uulneratus. & quid
predicator nisi medicus? Si ergo
non erubescit peccator qui aet
in uulnere. cur erubescat medicus.
qui per medicamenta pūdet sa
lutem. Saepe uero contingit. ut
predicator reuerentet audiat.
Nonnumquam uero aperueris
ita despicietur. ac si eis nihil utili
tatis loquatur. Unde recte nunc
subditur. Ut ad amantem & ut
silicem dedi faciem tuam; ada
man & silex utraq; ^{res} dura est. sed
in uim horū preciosum est. alterū
uile. ad amans ad ornamentum
sumitur. silex ab itinerantibus cal
catur; & saepe contingit. ut hos
quos correptionē suā conspiciamus
^{num} humiliter audire. uerecundemur
eis aliqua dicere. Nonnumqua
uero euenit. ut eos quos increpa
tionē suam uidemus post pone
re. & dispectui habere. trepide
mus eis uerbum p̄dicationis in
ferre. Sed si recte sapimus & ad
eos a quibus nos honorari con
spiciamus. & ad eos a quibus nos
despici uidemus. auctoritate

exortationis uel increpationis sumi
mus. ut nec illorum humilitatem
debeamus erubescere. nec horum
superbia formidare. Dicatur ergo;
dedi faciem tuam ut ad amantem.
id est si ab auditoribus honoraris. de
di faciem tuam ut silicem. si ab au
ditoribus conculcatis. atq; dispi
ceris. ut nec per inlatum honore
refrenetur lingua & uerecundia.
nec per dispectum taceat ex infir
mitate. **SEQUITUR.**

Ne timeas eos neq; metuas a facie eoru.
quia domus exasperans est. hoc
iam superius dictum est. Sed notan
dum quam aspera domus habet.
cuius asperitas tam crebro replicat.
Increpandus itaq; peccator est. &
numquam timendus. quia domus
exasperans est; timere enim in ho
mo debuerat. si ipse auctore om
nium ut homo timuisset. Nam
qui rationis sensum ad timorem
di non habuit. tanto in nullo ti
mendus est. quanto hoc qd esse
debet non est. **SEQUITUR.**
Et dixit ad me. fili hominis. omnes
sermone meos quos loquor ad te

ad sime in corde tuo & auribus tuis
audi & uade ingredi ad transmi-
grationem filiorum populi tui.
Uigilanter intuendum est qd uoce
dñi ad pphetam dicitur. ut prius
sermone eius audiat. & post modum
loquatur. Audimus enim uerba dñi
si facimus. & tunc ea prius recte lo-
quimur. cum prius ipsi fecerimus.
Quod bene marcus euangelista confir-
mat. Cum factum dñi miraculum
narrat dicens. Adducunt ei surdum
& mutum. & deprecabantur eum ut
imponat illi manum; Cuius ordine
curationis insinuat subdes. Misit
digitos suos in auriculas. expuensq;
tetigit linguam eius. Et suspiciens in
caelum ingemuit. Et ait illi. Effeta.
quod est adaperire; Et statim apestu
sunt aures eius. & solutum est uincu-
lum lingue eius. & loquebatur recte;
Quid est enim qd creator omnium dñs
cum surdum & mutum sanare uo-
lisset. in aures illius suos digitos mi-
sit. & expuens linguam eius tetigit.
Quid per digitos redemptoris nisi
dona sps sci designantur. Unde cu
in alio loco eicis set demoniu dixit.

81
Si in digito dñi eicio demonia. pfecto
peruenit in uos regnum dñi. Qua-
deret per eu. angelistam alium dñi
xisse describitur. Si ergo in spudi
eicio demones. igitur perueniet
in uos regnum dñi. Ex quo utroq;
loco colligitur. quia digitus dñi
sps uocatur. Digitos ergo in auri-
culas mittere est. Per dona sci sps
mentem surdum ad obediendum
aperire. Quid est uero qd expuens
linguam eius tetigit. Salua nob
est ex ore redemptoris. accepta
sapientia in eloquio diuino; sa-
luua quippe decapite defluit in
ore. Ea ergo sapientia que ipse
est dum lingua nra tangitur.
mox ad predicationis uerba for-
matur. Qui suspiciens in celum
ingemuit. Non quod ipse ^{qui dabat} neces-
sarium gemitum haberet. quod
postulabat. Sed nos ad eum ge-
mere. qui celo presidet docuit.
ut et aures nre. per dona sps ape-
riri. & lingua per salua oris.
Id est per ~~extima~~ diuine locutio-
nis solui debeat ad uerba p di-
cationis; Cui mox et effeta id est

adaperire dicitur. Et statim aper-
te sunt aures eius. & solutum est
uinculum lingue eius. Quam re
notandum est. quia propter clau-
sas aures dictum est adaperire.
Sed cui aures cordis adoboedi-
endum a peste fuerint. subsequente
procul dubio etiam lingue eius
uinculum soluitur. ut bona que
ipse fecerit. etiam faciendā aliis
loquatur. Unde & bene additur.
& loquebatur recte; ille enim recte
loquitur. qui prius oboediendo
fecerit. que loquendo admonet
esse faciendā. Quod uero ad trans-
migrationem populi admonen-
dam propheta mittitur. Non so-
lum ea transmigratione debet in-
tellegi. que eius populi erat in cor-
pore. sed etiam que facta fuerat.
in mente; ab iherusalem quippe ad
babyloniā uenerat; & quid ier-
usalem. nisi iherusalem. quid ba-
bylonia. nisi confusio uocatur.
Quis quis uero a rectis operibus in-
uersis actibus cecidit. quonia ab o-
no studio ad uitia defluit. quasi
ab iherusalem ad babyloniā. cum

tatem uenit. Culmen enim bonę
contemplationis deseruit. atque in
transmigratione confusionis iacet;
quod illis sepe solet euenire. qui
cum bona agunt. in his de sua uir-
tute gloriantur. Unde psalmista
in uisione pacis. id est ab omni ac-
tibus captiuus. ad babyloniā emi-
graret. domino supplicans dicit. Ad-
iutor meus non emigrabo. Si enim
in se confideret. a iustitię operibus
cadendo migrasset. Sed neque hi
qui ab statu rectitudinis in praua
actione ceciderunt. desperant. sicut
quia ecce propheta ad transmigra-
tionem babylonię mittitur.
Et per prophetam alium dominus dicit.
Et tu uenies usque ad babyloniā. ibi libe-
raueris. Sæpe enim quis postquam
in confusione uitiorum ceciderit.
erubescens mala que perpetravit
ad penitentiam redit. sequens
lapis bene inueniendo erigit.
Quid ergo iste. nisi usque ad babyloni-
am uenit. & ibi liberatus est. qui
postquam confusus mente per-
uersa perpetravit. Haec ipsa eru-
bescens mala que fecit. se con-

tra se erigit. & bene operando ad
 statum rectitudinis redit; In babilone itaq; liberatus est. qui per di-
 uinam gratiam ostenditur. etiam
 de confusione saluatus. Propheta
 ergo ad transmigratiōem loquitur.
 Cum illos increpat. qui ab statu re-
 ctitudinis ad erroris uitia trans-
 migrando ceciderunt.
SEQUITUR. Et loqueris ad
 eos & dices eis. Haec dicit dñs dñs.
 Si forte audiant & quiescant; qđ
 totiens diuinis uocibus difficultas
 audiendi repetitur. ut dicatur.
 Si forte audiant. quid aliud quā
 transmigrati populi duritia de-
 signatur. In quibus uerbis magna
 est consolatio nra. quia si omps
 dñs pphetam mittens. a peruerso
 populo uerba sua denuntiat. dif-
 ficile audiri. cur nos miseri contri-
 stantur. cum sepe a fratribus in nra
 admonitione contemnimur.
 Nam crebro delinquentes ad loqui-
 mur. frequenter increpamus.
 Saepe cum eis blandis sermonibus
 agimus. & tamen si alter audit.
 alter audire contemnit. Alter

ex parte uerbum exortationis susci-
 pit. & ex parte recipere recusat.
 Ita ut cotidie impleri uideamus
 Hoc qđ per pphetam alium dñs
 narrat. quia fecerit iratus cum
 dicit. Pluit super ciuitatem unā
 & super alteram non pluit. Pars
 una conpluita est. & pars que
 conpluita non est aruit. Cui men-
 se exortationis uerba alia mens
 suscepit. alia suscipere recusat. su-
 per unam ciuitatem dñs pluit. &
 super alteram non pluit. Cum uero
 & ipse qui audit. ab alio se uisus
 corrigit. atq; ab alio emendari
 contemnit. una eademq; ciuitas
 & ex parte conpluitur. et ex parte
 arida remanet. in qua a se p̄dica-
 tionis pluuiam repellit. Sunt &
 enim quidam qui exortationis
 uerba omnino non audiunt. hi
 penitus suscipere pluuiam no-
 lunt. & sunt quidam qui audi-
 unt. Sed tamen hanc medulli-
 tas non sequuntur. quia alia a se
 uita reserunt. sed in alio graui-
 ter perdurant. Saepe enim quos-
 dam uidemus qui per predica-

tionis uerbum a semet ipsis auari-
tiae aestum repellunt. & non so-
lum iam aliena non rapiunt.
sed et propria indigentibus largi-
untur. Nec tamen irae stimulos
edomant. nec patientiae mode-
ramina per mentis tranquillita-
tem seruant. Et saepe alia exor-
tationis uerbum in semet ipsis
iam carnis immunditiam uin-
cunt. Corpus in castitate custo-
diunt. nec tamen adhuc animū
sicut debent proximis inclinant.
Sed per rigorem superbiae inco-
gitatione se eleuant. In istis pars
una conpluta est. quia fructū
fecit. & pars quae conpluta non
est aruit. quia exortationis uer-
bum non plene suscipiens ab uno
opere sterilis remansit.
S E Q U I T U R. Et assumpsit
me sps & audiui post me uocē
comotionis magne. Benedicta
gla dñi de loco suo. Quid est hoc
qd̄ p̄pheta postquam ad trans-
migrationem filiorum populi
mittitur. uocem post se magne
comotionis audit dicentem.

Benedicta gla dñi de loco suo. Con-
uersus quippe ad peccatores ba-
byloniae fuerat. & uocem gloriae
dñi de loco suo post tergum au-
diebat. Locus etenim dī ierusalē.
Id est uisio pacis est. Quia nimirū
illa corda uident. ea quae dī sunt.
quae ad transmigrationem baba-
lonie. hoc est ad confusionis ui-
tia non descendunt. ibi enim
inhabitat dī ubi uera pax quae-
ritur. internae contemplationis
gloria amatur. nam qui ad per-
uersitatem defluunt. locus dī
esse contemnunt. Locus ergo
gloriae dī est. uel sc̄a quaeq̄ anima.
uel unus quisq̄ in caelestibus per-
manens angelicus sps. Et gloria
dñi de loco suo benedicatur. cū
uel ab electis hominibus uel a
sc̄is angelis auctori omnium laus
aeterna cantatur. In eo ergo qd̄
iusti de conuestendis peccatoribus
cogitant. quia eorum uitia con-
siderando ad carnales actus ocu-
lum ducunt. quasi ad babiloni-
am intendunt. Qui tamen p̄
statu suae rectitudinis quia in

laude di. bona scōrum considera
 re numquam desinunt. quamuis
 per cogitationem alio intendant.
 quasi post se uocem gloriæ dñi
 ab iherusalem. id est de loco suo audi
 unt. Sed cur in istis immoramur.
 qui hęc pphetae uerba largiente
 dño per sensum alterum. & subti
 lius intellegere & apertius dicere
 ualemus. Aut enim. Et assumpsit
 me sp̄s. Predicatore m sp̄s adsumit.
 cum eius mentem in amore m di
 omniptis eleuat. A terrenis iam
 desideris alienam reddit. ut ni
 hil ei agere libeat. nisi ea quib.
 lucra spiritalia congreget. &
 ad regna caelestia cotidiana sui
 operis fructum postet. Unde et no
 uos predicatoribus iubetur. Ope
 ram in non cibum qui perit sed
 qui permanet in uita aeternam.
 Bene aut subditur. Et audiui post
 me uocem comotionis magnae.
 P ropheta scō sp̄u repletus. quasi
 transacta narrat quę faciendā
 preiudic. quia & in predistinati
 one iam facta sunt. quę adhuc in
 opere sequuntur. Unde intrans.

latione ueteri per esuam dicitur.
 qui fecit ea quę futura sunt. Quid
 est ergo qd post se ppheta uocē
 audit. comotionis magnę. nisi qd
 post sermonē predicationis qui
 fit ad corda peccantium. lamenta
 penitentium sequuntur. Peruersi
 & eni quiq. dum praua agunt.
 & a iustis recta non audiunt. nesci
 unt quā sint graua quę comit
 tunt. atq. ex ipsa sua ignorantia.
 in suo stupore securi sunt. etia
 centes in culpis quasi molliter
 quiescunt. Sicut de quodam
 peccatore & securo populo dicit;
 Requieuit in secibus suis. quia se
 curus iacuit in peccatis. Cum
 uero audire peruersi uerbū pre
 dicationis coeperint. quę sint
 supplicia aeterna cognoscere.
 qui terror iudicii quam subtilis
 examinatio de singulis quibus
 quę peccatis. ilico contremiscunt.
 implentur gemitibus. & non se
 capientibus suspiris anxiantur.
 atq. magno pauore concussi in
 luctu & fletibus erumpunt.
 P phetam ergo uox magnae

commotionis sequitur.
Quia post uerbum predicationis
conuersorum atq; penitentium
luctus audiuntur; qui eni prius
quies iacebant in uulnere. tae
ti post modum manu medicine
cum dolore redeunt ad salute.
De hac commotione penitentiu
per prophetam alium dicitur.
Pedes eius steterunt. & mota est
terra. Quia cum ueritatis uesti
gia in mente audientium figun
tur. ipsa mens in sua considera
tione turbata commouetur.
Hinc psalmista pro peccatoribus
exorat dicens. Qui sedis super
cherubim. moueatur terra. hinc
passi et penitentibus depre
cans ait. Commouisti terram
& conturbasti eam. sana contri
ones eius quia mota est. Terra
quippe commota et turbata est.
peccator de cognitione reatus
sui anxius. & ad penitentie la
menta perductus. Peccanti eni
homini dictum est; terra es &
in terra ibis. Exoret ergo ut sane
tur. continuo terrae quia mota

est. Quatenus peccator qui decul
pis suis affligitur. de caelestis mi
sericordiae gaudio consoletur.
Haece itaque uox commotionis ma
gnae. quando unus quisq; sua acta
diudicans in afflictione peniten
tiae perturbatur. Sed quid uox
ipsa dicat audiamus. Benedicta
gloria dñi de loco suo. Locus eni
maligni sps fuerant corda pec
cantium. Sed cum sibi met ipsis
irata per penitentiam redeunt
ad uitam. gloriae dñi locus fiunt;
iam enim se contra se erigunt. iam
penitentiae lacrimis insecuntur
mala quae commiserunt; inde ergo
auditur benedictio gloriae in
laude dñi. unde prius sonabat cre
atoris iniuria de amore presentis
saeculi. & corda penitentium suus.
iam dñi locus suus. quae prius in
peccatis posita fuerunt. locus a
lienus. Ipsi autem qui a peccatis suis
ad dñm conuertuntur. non solum
deleunt lacrimis peruersa quae fecerunt.
Sed etiam mitis operibus
ad alta proficiunt. ut scia animalia
dñi omnia fiant. ut signis & institutis.

ad alta euolent. ut terram fundi-
tus deserant. & accepto dono sese
ad caelestia per desiderium sus-
pendant. De quibus adhuc subdit.
Et uocem alarum animalium percu-
tientium alteram ad alteram.

Audit post se propheta uocem como-
tionis magne. quia sicut dictum
est uerbum predicantium luctus
penitentium. SEQUITUR.

Audit post se uocem alarum ani-
malium. quia ex ipso luctu peni-
tentium. oriuntur uirtutes scorum
ut tanto magis in scia actione p-
ficient. quanto se ante cognitio-
nem uitae nequiter egisse memi-
nerunt. Sed est in his uerbis magna
dubitatio. quia non aperte per
prophetam dicitur. utrum unum
quodq. animal alas suas in semet-
ipsis percutiat. an esse haec eadem
scia animalia. ab suis se uicissim
feriant. ut ala huius alterum.
& ala alterius istud animal tan-
gat. Sed quia plerumq. in sacro
eloquio ideo aliquid obscure di-
citur. ut dispensante mirabilit-
er domultipliciter exponatur.

Nos cantati uiae utraq. exponere
largiente dno debemus. Saepe
iam alas animalium iustites
diximus esse scorum. Quomo-
do ergo unum quodq. animal
alas suas excutens. alteram ad
alteram percutit. Nisi quod a-
pesta datur intellegi quasi
scia animalia efficiuntur. Vistus
in nobis uirtutem excitat. dum
una alteram ad perfectionem
pulsat. Ecce etenim quis habet
iam uerbi di scientiam. atq. per
eandem scientiam disert. ut
uiscera etiam misericordiae
habeat. Per scientiam quippe
uerbi didi dicit. Date elemo-
sinam. & ecce omnia munda
sunt uobis. Cumq. iam esse mi-
sericos in elemosinis coeperit.
Verba sciae auctoritatis legit.
& que quid meis de misericor-
dia dicitur. uberius per expe-
rimentum intellegit. Ibi enim
scriptum est. Erit etiam pau-
perum quod sustulisse ante le-
gebat & preteriebat. Sed cum
meus corde iam misericordia

coeperit imitari naturam. quid
est patrem esse pauperum legit.
& recognoscit. Quia in trorsus
rediens in semetipso intellegit.
quod foris audit. Aliud naq; e
aelemosinam ex precepto face
re. atq; aliud ex caritate. Ex pre
cepto enim facere bonu incho
antium est. ex caritate ^{mi} bonu
perfectorum. qui non solu quia
iubetur faciunt. sed etiam dili
gunt faciendo qd iubetur.
hinc est enim quod in magna vir
tute per psalmistam dicitur.
Vide quia mandata tua dilexi
dne. in tua misericordia uiui
fica me. Mandata & enim di
pulsione facere seruientis &
oboedientis est. Diligendo aut
facere oboedientis et amantis.
Quia ergo et per scientia caritas
misericordiae disertur. & per
caritatem misericordiae in cor
de conpuncto. scientia multi
plicatur. ala in nobis ala per
cutit. quia iustus uirtutem ex
citat. Sic qui castitatis bonu
in suo corpore custodit. con

tra luxuriantes. helo accenditur
ut ab inmunditiae maculis expient.
Et saepe dum quosdam in lapsibus
inuenit. edomata affligit. atq; ad
castitatis munditiam restringit.
Cuius si forte. mens de inmunditia
luxuriae fuerit temptata. ex ipso
helo quo alios correxit. semetip
sam conuenit. & erubescit in mun
da cogitare. que se in alius recolit
correxisse. In hoc ergo ala alam
percutit. dum iustus iustitiam
pulsat. & ab inmunditia custo
dit. Si uero ut prefati sumus ui
cissim se alis suis animalia feriunt.
& altera ad alteram ala percutit.
singulorum. huius quoq; descrip
tionis largiente dno sensus patet.
Quid est ergo qd hec pennata ani
malia uicissim alas altera ad alte
ram feriunt. Nisi qd omnes se in
uicem suis institutibus tangunt.
& sese ad pfectum excitant. ex
consideratione institutis alienae.
Non enim uindant omnia. ne in sup
biam elatus cadat. Sed hinc dat
qd tibi non dat. & tibi datur. qd
illi denegatur. ut dum iste consi

derat bonum quod habes & ipse
 non habet te sibi in cogitatione pre-
 ferat. Et rursum dum tu habere illi
 conspicias quod ipse non habes te
 illi in tua cogitatione post ponas
 & fiat quod scriptum est. Superiores
 sibi inuicem arbitrantur; ut enim
 pauca ex multis loquar. isti in iac
 abstinentiae iustus tribuitur. &
 tamen uerbum scientiae non ha-
 bet. illi datur uerbum scientiae.
 & tamen uirtutem perfectae absti-
 nentiae adprehendere conatur
 & non ualet. Huic libertas uocis
 tribuitur. ut oppressis quibus
 que protectionis solatia impendens
 ad defensionem iustitiae libere
 loquatur. Sed tamen adhuc mal-
 ta in hoc mundo possidens relin-
 quere omnia uoluit. & non ualet.
 Illi uero iam datum est omnia terre-
 na relinquere. ut nihil in hoc
 mundo cupiat habere. Sed tamen
 adhuc auctoritatem uocis contra
 peccantes quos non presumit
 exercere. Et qui ideo plus loqui
 libere debuit. quia iam non habet.
 unde in hoc mundo teneatur. lo-

qui contra alios libere recusat.
 ne ipsam uitae suae quietem per-
 dat. Isti iustus prophetiae data est.
 multa iam que uentura sunt pre-
 uidet. Sed tamen presentis pri-
 mi aegritudinem conspiciens.
 atque compatiens. non ualet cura-
 re; illi data est curationis gra-
 atque a corpore proximi molestiam
 que in presenti est. orationibus
 repellit. Sed tamen quid se ip-
 sum paulo post sequatur igno-
 rat. Mira itaque dispensatione
 omnipotens deus sic in electis suis sua
 dona dispensat. ut et isti det
 quod illi denegat. & alteri ma-
 ius quod alteri minus tribuat.
 Quatenus dum uel iste habere
 illum conspiciat quod ipse
 non habet. uel ille hunc ma-
 ius accepisse considerat. quod
 sibi minus adesse pensat. Do-
 na di alter in altero. id est uicis-
 sim omnes admirentur. atque ex
 hac ipsa admiratione humi-
 lietur alter alteri. et que ui-
 det habere quod non habet. eum
 diuino iudicio sibi prelatum

putet; Alii ergo si uicissim se
animalia ferunt. cum seq̄ men
tes alternis se uirtutibus tan
gunt. & tangendo excitant. atq̄
excitata ad p̄fectum uolant.
Videamus paulum. quomodo
apostolorum alii tactus. atq̄
ad penitentiam excitatus fue
rat. Qui mala p̄terite per
secutionis sue. & apostolorum
innocentem uitam considerans
dicebat; Ego enim sum mini
mus apostolorum. qui non su
dignus uocari apostolus. quia
persecutus sum ecclesiam d̄i.
Considerant quippe apostolo
rum innocentiam. & p̄pter
p̄cedentem malitiam. uilis in eis
oculis facta est. omnis quam ex
hibebat in ecclesia sollicitudo
sua. Et quam multos ex accep
to intellectu p̄cederet non
attendit. quia illorum inno
centiam pensans. persecutore
aliquando fuisse se doluit. Sed
uideamus si quis ex apostolis
eum qui paulo datus est intel
lectum miratur. Ipse nobis

apostolorum primus requirendus
est. Qui discipulos ait; Sicut & caris
simus fr̄ n̄r paulus secundum datam
sibi sapientiam scripsit uobis. sicut
& in omnibus epistolis loquens in
eis de his in quibus sunt quedam dif
ficilia. intellectui que indocti. & in
stabiles deprauant. Miratur itaq̄.
in apostolis omnibus paulus inno
centiam. miratur apostolorum pri
mus in paulo sapientiam. Alii ergo
se tangunt. quia unde se uicissim
ad p̄fectum excitant. unde uolant.
Hoc itaq̄ om̄ps d̄s ait. in cordib; homi
num. qd̄ facit in regionib; terra
rum. poterat namq̄. uniuscuiuslibet
regioni fructus om̄s tribuere. sed
si una. quęlibet regio alterius re
gionis fructib; non indigeret. com
munionem eum altera non habuisset.
Unde fit. & hinc uini. alii uero olei
abundantiam tribuat. Illam mul
titudine pecudum. illam uero uber
tate habundare faciat frugum.
ut eum illa defest qd̄ illa non habet.
& ista reddat qd̄ illa non detulit.
per communionem gr̄e simul etiam
diuise terre comunetę sint. Sicut

ergo regiones terrarum: ita sunt in-
 ter seorum. Quaedam uicissim sibi
 conferunt quod acceperunt: quasi fru-
 ctus suos regiones regionibus im-
 pendunt: ut in una omnis caritate
 iungantur. Sed inter haec sciendum
 est: quia sicut electi quique hoc sepe
 in malis attendunt: quod a deo melius
 acceperunt quam ipsi: ut eos sibi
 in cogitatione preferant: sequi illis in hu-
 militate subternant: licet reproborum
 mens nunquam considerat: quid
 alter boni amplius quam ipsa: sed
 quid boni ipsi amplius quam alter
 habeat. Neque enim pensant quae
 bona spiritus alter acceperit & ipsi de-
 sint: Sed quae bona ipsi et quae ma-
 la ad sint alteri. Et tamen omnipotens deus
 ad hoc uirtutes singulis diuidat:
 ut alterum alteri in cogitatione
 humiliet: ad hoc reprobis pertinet
 bonum quod acceperunt: ut in eo
 per relationem perdantur. Dum
 semper considerant bona quae
 ipsi habent & alii non habent: &
 nunquam perpendere student
 quanta bona alii habeant & ipsi
 non habent: Quod ergo diuina

pietas in augmento disponit
 humilitatis: hoc mentes reprobas
 in augmentum uestunt elatio-
 nis: & ex diuersitate munerum
 a bono deficiunt. Unde crescere
 in humilitatis bono debuerunt;
 Propter hoc ergo necesse est frater
 carissime: ut in uobis hoc semper de-
 beatis aspicere: quod minus ha-
 betis: In proximis uero hoc quod
 uobis amplius acceperunt.
 Quatenus dum super uosmetipsos
 eos pro bono quod ipsi habent: &
 uos non habetis aspiciatis: Ad hoc
 quoque obtinendum etiam uos
 ex humilitate crescatis: Si enim
 & uos in illis accepta bona per-
 penditis: & illi in uobis conside-
 rant dona quae habetis: uicissim
 uos alii tangitis: ut excitati sem-
 per ad caelestia uoletis.
 SEQUITUR. Et uocem rota-
 rum sequentium animalia: et
 uocem commotionis magna.
 In uotis sacri eloquii testamen-
 ta signari superius diximus.
 Vox igitur rotarum est sermo tes-
 tamentorum: post uocem itaque

alarum animalium auditur
etiam uox rotarum qui a predi-
cantium sermone suscepto du-
uistutes sanctorum ad altiora agen-
da euolant seq; uicissim ad pfe-
ctum pulsant. statim scē ecclesie
erigitur. ut per uniuersum
mundum. sanctorum testamen-
torum paginae legantur. Ubiq;
scē enim iam scē euangelium ubiq;
apostolorum dicta. ubiq; lex &
pphetiae resonant. Post alarum
ergo uocem uox rotarum sequi-
tur. Quia post sanctorum miracula.
uerba sacri eloqui in tra scē
aecclesiam libere & licenter
audiuntur. Quae rotae anima-
lia sequuntur. quia sicut supe-
rius dictum est. Post quam in
honorem uenit. uita sanctorum.
ueneranda quoq; apparuerunt
hominibus eloquia testamento-
rum. Vel certe rotae animalia
sequuntur. quia in sanctorum pa-
trum uita cognoscimus. quid
in sacrae scripturae uolumine
intelligere debeamus. Illorum
quippe nobis actio aperit hoc

qd in suis predicationibus pagina-
testamentorum dicit. Sed queren-
dum nobis est. cur post qua supe-
rius dictum est. audiui post me uo-
cem commotionis magnae. Post
uocem quoq; alarum atq; rotarum
subditur. & uocem commotionis
magnae. Quod si diligenter aspi-
citur. inueniri potest quia non
otiose repetitur. Quae quippe sunt
commotionis. quibus corda nostra com-
mouentur. Una quippe commotio
ex timore est. altera ex caritate.
Una fit ex luctu penitentium. alia
ex seruire amantium. Post predi-
cationis ergo uerbum. prima com-
motio est. cum plangimus mala
quae fecimus. Post uocem uero ala-
rum & rotarum. secunda commo-
tio est. dum magnis fletibus que-
rimus caelestia bona quae audimus.
Ecce enim quia in tra scē ecclesia
de multis patribus uirtutum exem-
pla cognoscimus. quasi alarum so-
nitum cotidie audimus. Et quia
ubiq; sacra eloquia personant. qua-
si rotarum uocibus excitamur.
Et quia per eadem sacra eloquia

adamorem nri conditoris accendi
 mur. Magni seruatoris ignibus arden-
 tes esse nos longe adhuc ab omnipotē-
 ti facie plangimus. Post primam
 ergo uocem commotionis magnę.
 ad extremum quoq; uox magnę
 commotionis fit. Quia qui cognos-
 cendōm coepimus peccata plange-
 re. lam diligendo quem cognouimus
 non cessamus eum cum fletibus de-
 siderare. Post rotarum itaq; uocē.
 uox magnę commotionis sequit̃.
 quia cum testamenta dī in aure cor-
 dis sonare coeperint. audientium
 sp̃s ex amore conpunctionis ad la-
 menta commouetur. Hinc est enī
 qđ scripturę sacrę uerba sunt
 in corde legentium ^{et suauit̃} rapida. Hinc est
 qđ ab amantibus plerumq; in si-
 lentio. quasi furtiue & tacite le-
 guntur. Unde p̃ prophetam quoq;
 alium dicitur. Præcidisti in alie-
 natione capita potentium. mo-
 uebuntur in ea gentes. & aperient
 ora sua. sicut pauper edens in ocul-
 to. Om̃ps enim d̃s. in alienatione
 capita potentium præcidit. quia
 iudeorum superbiam. a se metipso

alienando reppulit. In qua alie-
 natione gentes motę sunt. quia
 dum iudei a fide caderent. ad cog-
 nitionem fidei. corda gentilium
 cucurrerunt. Quę uidelicet gen-
 tes. in sacrę lectionis pabulo. os cor-
 dis aperunt. & in occulto sicut
 pauper comedunt. quia cum
 festinatione & silentio. uerba
 uitę legentes sumunt. Sed sci-
 endum est. quia quanto audito-
 res in caritate atq; intellectu p̃fi-
 ciunt. tanto sẽs predicatoribus.
 maior gratia sp̃s datur. Unde cū
 prius p̃pheta dixisset. assumpsit
 me sp̃s & audiui post me. uocem
 commotionis magnę. post uocē
 commotionis magnę. alarum atq;
 rotarum. atq; iterum cōmotionis
 magnę. Illico subiungit. Sp̃s quo-
 q; eleuauit me. & assumpsit me.
 Cur quise assumptum iam ab sp̃u
 dixerat. iterum eleuatum & as-
 sumptum narrat. Sed ad altiora
 mens predicantium p̃ficat. cum
 per eos sensus audientium. ad om-
 nipotentis dī desiderium cōmouet̃.
 Quia uidelicet predicatores sẽi.

ideo proficiunt. ut per eorum mun-
derium. dona gratiae in seā ecclesia
multiplicantur. Sicut de hac eadē
seā ecclesia scriptum est. & iuosec.
inebriat. multiplicat generationes
eius in stillicidus suis laetabitur
cum exortetur. & in quippe eccle-
siae. seī predicatorēs sunt. qui
terram nrī cordis infundunt.
Sed cum inebriantur riuū genera-
tiones ecclesie multiplicantur.
quia cum uberiorem grām sp̄s. pre-
dicatores accipiunt. fidelium nu-
merus augetur. Quae seā ecclesia.
in stillicidus suis laetatur. In stil-
lidio enim aqua de tecto in ter-
ram cadit quae de caelo ceciderat.
in tectū. Tectum uero ecclesie. seī
predicatores sunt. qui nos inter-
cedendo. & admonitionibus mu-
nendo. p̄tegiunt. Sed quia illorū
cor diuinitus in predicatione in-
funditur. quasi aqua de caelo
uenit in tectum; quia uero nos
eorum uerbis irrigamur. quasi
aqua de tecto defluit in terram.
Sic itaq; ecclesia dum exortit̄ in
stillicidus suis laetatur. quia cum

in fide & bonis operibus nascitur. ea
quae accepit. dona considerat. & in
uerbis predicantium exultat.
Quia ergo auditoribus ad meliora
surgentibus. eorum quoq; predica-
toribus gratia multiplicat̄. P̄phe-
ta dicit. Sp̄s quoq; eleuauit me &
assumpsit me; Inde enim predica-
tor magis ac magis eleuatur. & as-
sumitur. Unde auditur ad melio-
rem uitam mutatur. Sed queren-
dum nobis est. cum sp̄s mentē nōn
eleuet nisi assumpserit. cur prius
eleuauit. & post modum dicitur
assumpsit. Sed hoc loco assumpsit
dictum est. constanter tenuit.
Nō sunt nonnulli quos eleuat sp̄s
sed non assumit; quorum & intellec-
tus ad spiritualia emicat. & tamen
uita in factis carnalibus remanens.
intellectum non concordat. Balaam
namq; p̄ p̄phetiae sp̄m eleuatus
erat. sed assumptus non erat. qui
et ueraciter potuit longe post fu-
tura p̄spicere. & non ^{in me} a terrenis
desideriis mentem noluit separa-
re. Sed quia p̄pheta se s̄ scientia ele-
uatus est. & uita pariter assumptus

iam qualis in predicatione pergat
 audiamus. Et abn amarus in indigna
 tione sps mei. Pensate fr̄s em̄: si eu
 dona sc̄i sps creuerant. cur amarus
 abibat; an omne cor qd̄ is dem sps
 assumit. amarum in indignatione
 sui sps facit. Unde sciendum est.
 quia cui adhuc p̄sens uita dulcis
 est. etiam si uerbum di loqui uidea
 tur. eleuatus & assumptus predi
 cator non est. contentem enim quā
 sc̄i sps replet. in amaritudine tem
 poralium. & dilectione aeternorum
 commouet. Dulce enim est esse in re
 bus humanis. sed ei qui adhuc de cae
 lestibus nulla gaudia gustauit.
 Quia quanto minus aeterna intelle
 git. tanto delectabilius in tempo
 ralibus requiescit. At si quis iam
 cordis ore gustauerit. quē illa dul
 cedo caelestium praemiorum. qui
 illi r̄m̄i diei angelorum chori.
 quē inconprehensibilis iusto sc̄ae
 trinitatis. huic quanto illud dul
 ce sit. quod intus uidet. tantom
 amaritudine uestitur. omne qd̄
 foris sustinet. Rixatur secum
 de his quae male egisse se recolit.

& sibi met ipsi displicet. cum ei ille
 placere iam coeperit. qui omnia
 creauit. & reprehendit se de cogita
 tionib. insequitur de uerbis. & pu
 nit flendo de factis. Superius in
 hiat. terrena iam om̄a. per mentis
 dispectum calcat. Et quam diu illud
 qd̄ desiderat. adhuc per speciem
 non habet. flere dulce habet. se seq.
 continuus lamentis affligere; Et
 quia nec dum se esse in patria. ad
 quam creatus est uidet. In huius
 uitae exilio nihil ei plus aliud.
 quam sua amaritudo placet. De
 dignatur & enim subiacere tem
 poralibus. & ardentem suspirat
 aeternis. Unde recte quoq; per
 salomonem dicitur. eo qd̄ in mul
 ta sapientia. multa sit indigna
 tio; & qui apponit scientiam. ap
 ponit dolorem; Caelestia etenim
 cognoscentes. terrenis animum
 subdere dedignamur. Et dum
 plus sapere incipimus. de aeter
 nis. de his quē male egimus. nob̄
 ipsis irascimur. Et fit in multa
 sapientia multa indignatio. quia
 quanto plus proficimus in cogni

tionem. tanto nobis indignamur
amplius de peruerso opere. Atque
scientia dolor crescit. quia quanto
aeterna cognoscimus. tanto magis
esse nos in huius exilii miseria dolemus.
Vel sicut translatione alia dicitur.
Et qui addit scientiam. addit la-
borem. Quo enim scire incipimus.
quae sunt caelestia gaudia. Et
magis. ut terrorum inferorum laque-
os possimus flendo euadere. Labo-
ramus. In multa ergo sapientia.
multa est indignatio. quia si aeterna
iam sapimus. concupiscere te-
poralia dedignamur. Si aeterna
iam sapimus. nosmet ipsos dispici-
mus egisse hoc. quod potuit nos
ab aeternitatis amore separare.
Reprehendit semet ipsam conscien-
tia. accusat quod egit. damnat
per penitentiam quod accusat. fit
rigida in animo. pacem parturiens
cum deo. Sic achab iniquus rex
propheta reprehensus. cum contra
se diuinam sententiam audisset.
pertimuit. & magno metore
depressus est. Ita ut prophetae suo
dominus diceret. Nonne iudisti humi-

liatum achab coram me. Quia igitur
humiliatus est mei causa. non indu-
cam malum in diebus eius. In quibus
domini uerbis pensandum est. Quo mo-
do ei in electis suis metor. amaritu-
dinis placeat. quia mittere timent
dominum. Si sic ei & in reprobo penitentia
placuit. qui timebat perdere pre-
sens saeculum; Aut quomodo ei
grata sit spontanea afflictio. peccatis
meis qui placent. Si haec ad tem-
pus placuit & in illo qui displicebat.
Sed sciendum est. quia nullus haec
pro amore omnipotentis domini ex toto corde
agere potest. nisi si cuius animum
spiritus sanctus assumpserit. Nam quando
homo ex sua uirtute sufficiat. terre-
na dispicere. caelestia amare. pacem
cum deo querere. Secum rixam sub-
ire. in cogitatione semet ipsum re-
prehendere. & gemitibus punire.
Nullus haec agere. nisi quem diuina
gratia roborauerit ualeat. Unde &
subditur. Manus enim domini erat me-
cum. confortans me. Ad bona quippe
ad surgere perfecte non possu-
mus. nisi nos spiritus & preueniendo ele-
uet. & subsequendo confortet; Sed

querendum est. cum superius de uolu-
mine qd acceperat scriptum sit. &
factum est in ore meo sicut mel dul-
ce. qua ratione post modum dicitur.
Abi amarus. in indignatione sps mei;
Mirum quippe ualde est. si dulcedo si-
mul & amaritudo conueniant. Sed
iuxta superiorem sensum sciendum est.
quia cui sermodi in ore cordis dul-
cescere coeperit. huius pculdubio
contra semetipsum animus amarescit.
Quo enim nullo subtiliter dicitur qua-
liter se reprehendere debeat. et se di-
rius per amaritudinem penitentiae
castigat. Quia tanto sibi magis dis-
plicet. quanto in sacro uolumine.
amplius de omni re dicitur quod
amet. Sed quia ad ista pficere sua-
uitate non ualet homo. recte nunc
dicitur. Manus enim dñi erat me-
cum. confortans me. Manus autē
dñi in sacro eloquio. aliquando
etiam unigenitus filius appellat.
Quia omnia per ipsum facta sunt. & de
eius ascensione. p mosen pater
omps loquitur. dicens. Tollam in ce-
lum manum meam. haec manus
que electorum suorum corda con-

fortat. discipulis dicebat. sine me
nihil potestis facere; in omne ergo
quod cogitamus. in omne qd agi-
mus. semper orandum est. ut & ipso
adspirante cogitemus. & ipso ad-
iuuante faciamus. Qui uiuit &
regnat cum patre in unitate sps
sci per omnia saecula saeculorum. Amen.

**INCIPIT OMELIA
VNDECIMA**

INTER CETERA PROPHETIAE
miracula. hoc quoque mirandum
habent libri pphetarum. quia sicut
in eis uerbis res ita non nunquam
uerba rebus exponuntur. ut eoru
non solum dicta. sed etiam res geste
pphetiae sint. Unde nunc dicitur.
Veni ad transmigrationem. ad acer-
uum nouarum frugum. ad eos
qui habitabant iuxta flumen
chobar. Cum causa exigeret. ut in-
dicare debuisset. quia ad trans-
migrationem uentret. quae di-
cendi necessitas fuit. ut per fruges
locum quoque exprimeret dicens.
Ad aceruum nouarum frugum.
nisi quod saepe per res et loca.
causae signantur. Multi quippe